

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2023-839180772

DOS-2023-0003953

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	10 oktober 2023	n.v.t.

Onderwerp

Jaarverslag bezwarencommissie 2022

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten, waarmee het jaarverslag 2022 van de Bezwarencommissie aan Provinciale Staten wordt gezonden.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het voorstel Jaarverslag bezwarencommissie 2022.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. GS-brief aan PS over jaarverslag bezwarencommissie 2022
2. Jaarverslag bezwarencommissie 2022
3. Infographic bij jaarverslag bezwarencommissie 2022

1 Toelichting voor het college

In het “Reglement behandeling bezwaarschriften Zuid-Holland 2014” is bepaald dat de bezwarencommissie jaarlijks verslag uitbrengt aan Gedeputeerde Staten over de werkzaamheden van het voorgaande jaar. Daarnaast wordt het verslag van de bezwarencommissie ter kennisneming aan Provinciale Staten voorgelegd.

Eind juni is van de bezwarencommissie het jaarverslag over 2022 ontvangen. Dit jaarverslag is middels een collegebrief ter (voorlopige) kennisneming aan Provinciale Staten gezonden, waarbij de toezegging is gedaan dat het college op een later moment met een inhoudelijke reactie op het verslag zou komen. Met bijgevoegde collegebrief wordt invulling gegeven aan deze toezegging.

1.1 Inhoud jaarverslag

Het jaarverslag van de bezwarencommissie bevat cijfers en gegevens over de bezwaarschriftpraktijk in een bepaald kalenderjaar. De cijfermatige gegevens betreffende de bezwaarschriftbehandeling zijn tevens opgenomen in een zogenoemde infographic, welke als bijlage bij dit voorstel is gevoegd. Hierin wordt op overzichtelijke wijze een beeld gegeven van -onder andere- het aantal behandelde bezwaarschriften, de gemiddelde behandelduur, de mate waarin gestelde afdoeningstermijnen zijn gehaald, de strekking van de gegeven adviezen en het aantal zaken waarin zonder verdere behandeling een minnelijke oplossing kon worden behaald. Voor de betreffende cijfers en gegevens wordt korthedshalve naar het jaarverslag en -met name- de infographic verwezen.

Rode draad in de weergegeven grafieken is wel, dat de bezwaarpraktijk over de jaren 2017-2023 grosso modo een stabiel verloop laat zien met min of meer vergelijkbare cijfers. Dit met uitzondering van het jaar 2019, waarin een uitschieter naar boven was waar te nemen als gevolg van een groot aantal bezwaarschriften die tegen één en hetzelfde besluit gericht waren.

1.2 Aanbevelingen

Naast een algemene beschouwing van de bezwaarschriftbehandeling in het verslagjaar is het gebruikelijk dat de bezwaarschriftencommissie aan de hand van de opgedane ervaringen ook aanbevelingen doet voor de verdere verbetering van de bestuurlijke praktijk. Daarnaast kijkt de commissie naar aanleiding van rechterlijke uitspraken over zaken waarin zij in het verleden heeft geadviseerd ook naar mogelijke leerpunten die uit die uitspraken te trekken zijn. Op beide zal hierna worden ingegaan.

De commissie heeft in het jaarverslag één algemene aanbeveling opgenomen, namelijk dat de kennis en toepassing van de informele aanpak die aan de bezwaarbehandeling voorafgaat per betrokken medewerker kan verschillen en in algemene zin niet goed geborgd is binnen de interne organisatie en de omgevingsdiensten. De commissie doet daarom de aanbeveling om de informele aanpak beter te borgen in het reglement van de bezwarencommissie, waarbij als uitgangspunt geldt dat in bezwaarprocedures altijd eerst gekeken wordt of een bezwaarzaak via de informele weg opgelost kan worden.

Van het secretariaat van de bezwarencommissie is begrepen dat de bedoelde verbetering van de borging van de informele aanpak door het secretariaat zelf opgepakt zal worden. Dit zal plaatsvinden door middel van een wijziging van het reglement van de bezwarencommissie.

1.3 Leerpunten

Naast algemene aandachtspunten pleegt de bezwarencommissie zowel voor zichzelf als voor de provinciale organisatie ook lering te trekken uit de rechterlijke uitspraken in zaken van de provincie Zuid-Holland waarin de bezwarencommissie advies heeft uitgebracht. De betreffende rechterlijke uitspraken hebben weliswaar betrekking op besluiten van uw college die veelal al enkele jaren geleden zijn genomen. Niettemin kunnen de leerpunten nog altijd van belang zijn. In het jaarverslag over 2022 heeft de commissie de volgende leerpunten aangegeven.

- In het geval van een verzoek om openbaarmaking van stukken die zich onder een bestuursorgaan bevinden en die afkomstig zijn van een advocaat kan het bestuursorgaan zich niet beroepen op artikel 11a, eerste lid, van de Advocatenwet. In voorkomende gevallen dienen GS aan de hand van hetgeen is bepaald in de Woo te beoordelen in hoeverre de betreffende documenten openbaar gemaakt dienen te worden.
- Zowel de bezwarencommissie als uw college zouden meer kritisch moeten bezien of een last onder dwangsom niet verder strekt dan beoogd. Alsook of de vermeende overtreden wettelijke bepaling ter zake waarvan gehandhaafd wordt ook daadwerkelijk wordt overtreden.
- In het geval een kostenoverzicht ten aanzien van een subsidieaanvraag naar het oordeel van de provincie onvoldoende onderbouwd is, dient van de zijde van de provincie meer nadrukkelijk gemotiveerd te worden welke specifieke (proces)kosten ontbreken. Niet volstaan kan worden met de algemene opmerking dat de onderbouwing van de kosten onvoldoende is.
- In gevallen waarin een omhandhaving wordt afgewezen op grond van de overweging dat handhaving onevenredig zou zijn, dient dit van een draagkrachtige motivering te worden voorzien, waarbij wordt onderbouwd waarom aan andere belangen dan het belang van handhaving meer gewicht wordt toegekend.
- In een uitspraak over de Logtsebaan heeft de Afdeling uiteengezet onder welke omstandigheden een natuurvergunning kan of moet worden ingetrokken of gewijzigd en welke eisen aan de motivering van een beslissing op een verzoek om intrekking of wijziging van een natuurvergunning worden gesteld. GS dienen in voorkomende gevallen aan de hand van die criteria te motiveren of een natuurvergunning -al dan niet op verzoek- ingetrokken of gewijzigd moet worden.
- Het is niet toegestaan om een besluit op bezwaar in verschillende deelbesluiten te nemen. (Het betreft hier een zaak naar aanleiding waarvan de commissie al in haar jaarverslag over 2020 een gelijklopende aanbeveling heeft gedaan, welke ook is opgevolgd.)

- Wanneer in handhavingssituaties de vraag aan de orde is of al dan niet vastgesteld kan worden of sprake is van een overtreding, dient onderbouwd te worden dat voldoende inspanningen zijn verricht om feiten en omstandigheden te verzamelen om vast te kunnen stellen of sprake is van een overtreding of niet.
- Lasten onder dwangsom dienen voldoende duidelijk te zijn en mogen niet verder strekken dan hetgeen met het overtreden voorschrift wordt beoogd. (Ook hier betreft het een zaak uit het verleden, waarover de bezwarencommissie destijds al een aanbeveling heeft gegeven. Ook deze aanbeveling is opgevolgd.)
- Bij toepassing van provinciaal beleid dient te worden gezien of in het specifieke geval sprake is van bijzondere individuele omstandigheden, op grond waarvan aanleiding had moeten worden gezien om van het beleid af te wijken.

De bij de bezwaarschriften betrokken behandelend ambtenaren en vakafdelingen krijgen in alle gevallen direct na de bezwaarbehandeling de door de commissie uitgebrachte adviezen onder ogen en zijn zelf ook inhoudelijk betrokken bij de betreffende procedures. Langs deze wegen krijgt de organisatie de voor hen relevante leerpunten uit genoemde zaken al direct mee. Uit eerder onderzoek is gebleken dat behandelend ambtenaren over het algemeen ook breed binnen de eigen geledingen terugkoppelen.

Waar nodig of nuttig, worden leerpunten meteen ook vastgelegd in de werkprocessen. Verder worden de genoemde leerpunten ook door het secretariaat van de bezwarencommissie onder de aandacht van de betrokken onderdelen van de organisatie en (waar van toepassing) de omgevingsdiensten gebracht. Kennis en Opvolging van de leerpunten is langs deze wegen voldoende geborgd. De leerpunten hebben op deze wijze allen hun weg binnen de organisatie hebben gekregen en opgepakt zijn. Bovendien betreft Juridische zaken de leerpunten in haar tweedelijns compliance en Control functie.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 1 - Samen werken aan Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Zie hierboven in de toelichting voor uw college.

2 Voorafgaande besluitvorming

N.v.t.

3 Proces

Het jaarverslag van de bezwarencommissie wordt ter kennisneming aan Provinciale Staten aangeboden. Verder voert de gedeputeerde die de behandeling van bezwaarschriften in diens portefeuille heeft jaarlijks overleg met de voorzitter van de bezwarencommissie over de conclusies en aanbevelingen van het jaarverslag. De secretaris van de bezwarencommissie zal daartoe het initiatief nemen.

4 Participatie en rolneming

N.v.t.

5 Communicatiestrategie

Voor de externe communicatie wordt gebruik gemaakt van de website van de provincie. Het jaarverslag van de Bezwarencommissie is inmiddels gepubliceerd op de website zuid-holland.nl (<https://www.zuid-holland.nl/@8075/bezwaar-beslissing>). En ook de eerder in dit voorstel genoemde infographic is op die webpagina te vinden. Daarnaast zal het jaarverslag voor belangstellenden beschikbaar zijn als onderdeel van de actief bekend te maken besluitvormingsstukken van het college, met bijbehorende publiekssamenvatting.

Intern wordt het jaarverslag door het Juridische zaken onder de aandacht van de betrokken organisatiedelen gebracht, waarbij op de benoemde aanbevelingen en leerpunten gewezen wordt. Daarnaast worden de aandachtspunten en leerpunten in het brede teamoverleg van Juridische zaken worden besproken. Het gehele team kan daarmee vervolgens rekening houden in de eigen advisering vanuit Compliance & Control.

Verder worden de leeraspecten die besloten liggen in de bezwaarschriften ten aanzien van besluiten van de omgevingsdiensten door het secretariaat van de bezwarencommissie rechtstreeks naar de betrokken diensten gecommuniceerd. De adviezen van de commissie worden bovendien gelijktijdig met de toezending aan de omgevingsdiensten ook aan de intern betrokken beleidsafdeling gezonden, zodat deze met de betreffende dienst in overleg kan treden over mogelijke verbeteringen.